Kőszeg 1909. december hó 19-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona, félévre 4 korona negyedévre 2 korona, egyes szám ára 20 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetés nagyság szerint.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Előfizetési pénzek és reklamációk Rónai Frigyes kiadó czimére küldendők.

XXIX. évfolyam. Felelős szerkesztő: JAMBRITS LAJOS. 51. szám.

A „Kőszegi Állatvédő-Egyesület" Közgyülése.

A K. Á. V. E. f. hó 12-én tartotta VII. évi rendes közgyülését Chernel István elnöklésével. Megnyitójában az elnök rámutatott amaz örvendetes fellendülésére az állatvédelem ügyének, mely leginkább uj egyesületek életrekeltével mutatkozik. Legujabban Aradon, Nagyváradon, Nagybányán, Pápán, Eperjesen, Ipolyságon, Celldömölkön, Sárváron alakultak állatvédő egyesületek, melyek alakuló gyülésein — kivéve az utóbbi két helyen létesültekét — személyesen részt vett az anyaegyesület képviseletében s felolvasást tartott az állatvédő egyesületek feladatairól. Ezután bemutatja azt a diszoklevelet, melyet csoportos kiállításáért a K. A. V. E. a pécsi országos kiállitáson nyert s mely az év elején érkezett be. Majd az évi jelentést olvasta fel, melyből következőkről értesültünk:

A tagok sorából halálozás, elköltözés és kilépés vagy törlés következtében fogyatkozás mutatkozott s az idén a taglétszám a mult évi 176 hoz képest csak 142. Mindazonáltal a működés változatlanul a régi keretek között folyt, a mi csak ugy vált lehetségessé, hogy az idén sem maradt el az a nemes támogatás, melyben Kőszeg sz. kir. város fészekodvak gyártására szolgáló szálfák, a kőszegi takarékpénztár pedig 50 korona adományozásával részesitette az egyesületet. A gyártott fészekodvakból az idén 425 darabot hoztunk forgalomba részint ingyen, részint az előállitás árán, még pedig: Kőszegen 76, Bozsokon 10, Szombathelyen 50, Nyiregyházán 250, Kolozsváron 10, Resicabányán 5, Locsén 10, Tancson 4, Désen 10 darabot Két évi működésünk során elhelyeztünk 4208 darab fészekodvat az országban. Kőszegen a Széchenyi-téren egyik ilyen oduban a mult évben olyan madárfaj is megtelepedett, a kormos légykapó (Muscicapa atricapilla), melynek hazánkban való fészkeléséről eleddig nem volt biztos tudomásunk.

A kihelyezett odvakkal elért eredményeket, a a mennyiben módunkban volt ellenőrizni, közöltük a kir. magy. madártani intézettel.

A hasznos madarak téli etetésére is odaadó gondot forditottunk. Régi etető házikóinkat a jövőben nem fogjuk hasonlókkal pótolni, hanem a szükséghez mérten a legmodernebb automatikus etető készülékekkel. Már a mult évben beszereztünk 3 drb. Berlepsek-féle etetőburát és 8 drb. „Parus" etetődobozt s ujabban megrendeltünk az utóbbiakból még 4 drb. kisebb s 6 drb. nagyobb mintát.

A mult évi tavasszal mutatkozó nagy hernyójárás alkalmával, mely kisebb mértékben az idén is megismetlodott, hangok emelkedtek közönségünk köréből, hogy a csapást a madarak túlságos gondozása és bőséges etetése okozza. Kötelességünk a vád alaptalanságára e helyen is rámutatni és hangsulyozni, hogy azok a kik e megjegyzést hangoztatják, egyáltalában nincsenek tisztában a nálunk telelő rovarevő madarak életmódjával, mert tudniok kellene, hogy ezek, nevezetesen a cinegék, télen sem válnak merőben magevőkké, hanem mindig csak mellékesen nyulnak a magvakhoz s bár jól esik nekik az embertől teritett asztalon való falatozás, még sem hagynak fel a rovarálcak és peték fogyasztásával, ellenkezően ezek szedegetése hozza meg életrendjükben ama változatosságot, mely nélkül el sem lehetnének. A ki csak kissé tüzetesebben figyelte az etetők környékét, tapasztalhatta, hogy a nap bizonyos óráiban odasereglő cinegék a lakmározás után sorra látogatják a közeli fakat is és szorgalmasan keresgélnek a kéreg repedéseiben rejtőzködő bábok és rovarpeték után. A hernyójárást az okozza, hogy még most sem oly bőséges nálunk a rovarirtó madarak állománya, mint a minő szükséges volna területünk nagyságához képest.

Az etetőinken nyujtott eleséget 108 K 60 fillér árban az egyesület szerezte be, akadtak azonban nemes madárbarátok, kik saját költségükre látták el etetőiket eleséggel. A téli etetés gondját az idén is Róth Jenő viselte, a kinek fáradozásáért e helyen is köszönetünket fejezzük ki.

Egyéb tevékenységünkről következőket emlithetem: elintéztünk 114 ügyiratot nem számitva a tetemes magánlevelezést; hozzá-zólottunk a magyarországi állatvédő-egyesületek országos szövetségének, továbbá Kecskemét városának állatvédelmi alapszabály tervezetéhez; felvilagositással szolgáltunk rokonegyesületeink hozzánk intézett kérdéseire; az „Allatvedelem" c. lapban ismertettük a „Parus" etetőt; a soproni Löver-bizottság felszólitására terjedelmes vélemény nyilvánitást adtunk a rigók gazdasági jelentőségéről; kérest intéztünk a helybeli tanintézeteink igazgató-ságaihoz, hogy az ifjuságot a fészekrombolástól visszatartsák; falragaszokon figyelmeztettük városunk közönséget a hasznos madarak pusztitását és fészkeik bántalmasását tiltó törvényünk szakaszaira; felhivtuk a rendőrkapitányt, hogy a gyepmestert utasitsa a bárcátlan ebek kiméletes fogdozására.

A mult évben elofordult nagyszámu fészekrombolás esetei az idén örvendetes módon csökkentek s csak két eset jutott tudomásunkra.

Az anyaegyesület kiadásában megjelenő „Gyermeknaptárból" 260 darabot osztottunk ki tanintézeteinkben. Fejlesztettük az „Ifjusági Madárvédő Liga" intézményét s az állatvédelem iránt fogékonyságot mutató tanulókat liga-jelvényekkel és pénzjutalommal jutalmaztuk.

Tárca.

Férjfogás.

(Folyt. és vége.)

— Hat hét mulva mehetsz Isten hirével, mérgelődött az öreg.

— Megyek is — nevetett Pallay — de nászutra!

— Vigyen el az ördög! — kiáltott dühösen a felsült apósjelölt és becsapva maga után az ajtót, felkereste leánykérési állományba helyezkedett élete párját, akinek elfacsarodott szivvel adta tudtára sikertelen fáradozását.

— Ökör! — pattogott Száhelszkiné asszony — csak nem ajánlottad neki, hogy elvegye a leányunkat.

— De hiszen te mondtad, hogy beszéljek vele!

— Mondtam, mondtam, de ilyen sviháknak csak nem adom a leányomat!

— Légy nyugodt anyjukom, nem is akarja elvenni. Van neki esze... izé mennyasszonya, akit hat hét mulva feleségül vesz.

— Mit? — üvöltött a letört anyószseni — mást akar elvenni? Széket, mert elájulok!

— Oh én szegény leányom — kesergett kis szünet után. — De megboszulom! Juszt is költőné lesz a leányomból. Szerzek neki külömb férjet annál a jöttmentnél!

— Látod, ez már okos beszéd — hagyta helyben Száhelszky uram. — Ezt ajánlotta az a . . az a jöttment ia.

— Légy nyugodt anyjukom, majd találunk mi külömb poétát a leányunknak. Egy Petőfit vagy egy Vörösmartit, vagy hogy a csudába hivják a megboldogultat. Lepipáljuk Pallayt! Megmutatjuk neki, hogy kap a mi leányunk akár tiz fiók Petőfit is minden ujjára, ha mi akarjuk.

— De mit szól majd a mi kicsi lányunk?

— Hát mit szóljon? — rikácsolt Száhelszkyné. — Pallay, vagy egy másik, az neki egyre megy.

— Gondolod, hogy nem fog belehalni ebbe a rettenetes csalódésba? — kérdezte szorongó szivvel Száhelszky uram.

— Ugyan ne locsogj ösze ilyen szamárságot! Hát te azt hiszed, hogy a leányok olyan könnyen halnak meg egy poétáért? Gombház, ha leszakad lesz más. A fő az, hogy szép verseket irjon a leányunkról és hogy istenfélő, jámbor keresztény legyen a lelkem.

— Megyek hát Pestre — vetette fel az eszmét Száhelszky uram.

— Majd mit mondok! — sipitott a kikosaraszott anyósjelölt Te akarsz menni vő után? Te csak nézz az üzlet után, majd én megyek Pestre vőt keresni.

Vedd elő izibe a „Költők lugasá"-t és keress ki belőle néhány poétát, de olyant, amelyik még nőtlen.

— Hát honnan tudjam én azt, hogy még nőtlen?

— A verseiből, te ökör. Keress ki olyant, aki csalódott szerelemről zokog, vagy aki elhunyt babáját siratja. Aztán tudd meg a lakcimét és tégy neki ajánlatot. A többi az én dolgom.

— Jó — felelte kurtán Száhelszky uram s feleségе parancsának eleget téve, levette a polcról a „Költők lugasá"-t és böngészni kezdte:

Hosszu keresés után pipaszárával egy szomoru szonettre bökve felkiáltott:

Megvan! Itt a vőm! Itt a költő, a nőtlen költő, mert elhunyt babáját siratja.

Gyorsan a pulthoz állt és megirta ajánlatát a költőhöz, aki nőtlen, mert elhunyt babáját siratja.

— Majd megvigasztalja az én kicsiny leányom — motyogta magában, amig a levelet irta a költőhöz, aki szerinte nőtlen, mert elhunyt babáját siratja.

A levelet megmutatta élete párjának, aki helybenhagyólag bólintott.

— Most eredj és add fel — mondotta és várjuk a választ. Remélem, most az egyszer sikerülni fog egy valódi költőt fogni a mi édes leányunknak!...

Mikor a költő megkapta a levelet, nagyot nézett. Mi lehet az oka, gondolta magában, hogy éppen őt hivják meg erre az állásra. Naiv lelke nem is sejtette a csapdát, melyet felállitottak neki. De nem sokat gondolkozott. Megirta a választ, melyben tudatta, hogy hajlandó a fővárosi zajos életet felcserélni a vidéki nyugalmasabb élettel.

Harmadnapra megjött a válasz, melyben azt irták hogy holnaputáu reggel szivesen látják a Nemzeti Szalonban, ahová Száhelszkyné rendelte a mitaeu sejtő poétát.

Szemügyre akarta venni, vajon megfelel-e a beléje helyezendő bizalomnak.

De az anyós tervez, Isten végez!

A poéta ugyanis rendezetlen családi viszonyok között látta meg a napvilágot és ez a körülmény rombadöntötte a Száhelszky-familia légvárait.

A poéta nagyot nézett, mikor tudomást szerzett Dummer Augusztéknak farsangi komédiájáról. Azt azonban nem is sejtette, hogy micsoda akadálya lehet annak a szerkesztői állás elfoglalására, akit nem az ur Jézus Krisztus nevében keresztelt meg a pap.

E szörnyű felfedezés után megnyult az orra a kedves emberpárnak. Arra az elhatározásra jutottak, hogy ilyen körülmények között semmi sem lehet a szerkesztői állással egybekötött házassági kontraktusból.

Gyorsan pakkoltak és hazautaztak azon keserű

Máday Izidor nv. minist. tanácsost, az anyaegyesület érdemes elnökét, f. évi julius hó 26-án betöltött 70-ik születése napja alkalmából táviratilag üdvözöltük.

A közgyülés a jelentést tudomásul vette s a pénztárosnak is megadta a felmentvényt. Az egyesület zárószámadása 899 K 84 fillér pénztári maradványt mutat fel, a mi a mult évi 855 K 26 fillérrel szemben emelkedés.

Az elköltözött és lemondott alelnök, Sissovics Miklós dr. helyébe ezután egyhanguan Kincs István apátplébános választatott meg. Végül Frevler Lajos a közgyülés nevében köszönetet szavazott az egyesület vezetőségének.

A homestead és a magyar gazdák.

Az elmult esztendőben a magyar gazdaközönség által már régen sürgetett homestead ügye igen jelentékeny lépéssel haladt előre, amennyiben a volt igazságügyminiszter Günther Antal dr. közrebocsájtotta azt a törvénytervezetet, amelyet az igazságügyminisztérium megbizásából néhány év előtt Dévai Ignác dr. szerkesztett a családi otthonról.

A magyar viszonyokat figyelembe véve, a gazdatársadalom körében megelégedést kelthetett az a tény, hogy végre a fenti intézkedés által az ügy szőnyegre került, azonban egyuttal ugyanolyan mértékü aggodalom is vert gyökeret a speciális magyar gazdatársadalmi viszonyok ismerői körében a javaslat teljes szőnyegének és vezéreszméinek megismerésekor; mert — ösziutén bevallva, — a magyar szakértő nem olyan szolgai utánzását várta a külföld hasonló intézményeinek, mint a minőt az előterjesztett javaslat, mint egy tökéletlenül korrigált másolat, — foglal magában, de igenis olyan javaslatot várt, mely az ország sajátos viszonyait szem előtt tartva eredetit s emellett a jövőt illetőleg feltétlenül hasznos eredményeket igérő intézkedéseket tartalmaz.

Ezt a szempontot tartotta szem előtt a „Magyar Gazdaszövetség" is, amidőn beható tanácskozások és tanulmányok alapján most eljuttatta a javaslattal szemben elfoglalt álláspontját és a magyar viszonyokat mérlegelő véleményét az igazságügyminiszterhez. Ebben a tanulmányban részletesen ki van fejtve a magyar gazdák álláspontja a homestead tekintetében, mely szerint az ezt megvalósitani hivatott javaslatnak nem szabad azzal a célzattal készülni, hogy csak épen a jószándék igazolására idegenből ültessünk át egy törvényt, melylyel az otthon védelmét iparkodunk jól-rosszul megvalósitani, de igenis, ebben a tekintetben az a cél tartandó szem előtt, hogy olyan magyar törvény alkottassék, mely orvosolja mindazokat a hazai bajokat, amelyeknek orvosszere külföldön a homestead.

Ennek a törvénynek megalkotása tehát Magyarországon nemcsak a külföldi alkotások széleskörü ismeretét és tanulmányozását, de a magyar kisgazda közönség mai viszonyainak, felfogásainak s mai helyzetének jogtörténelmi fejlődése és kialakulása minden részletének ismeretét és figyelembe vételét is feltételezi. Ezeknek a kritériumoknak adott hangot a Magyar Gazdaszövetség most a magyar igazságügyminiszterhez intézett felterjesztésében, melyhez készséggel járul hozzá mindenki, aki a homesteadjavaslattal érdekelt közönség felfogását és a magyar speciális viszonyokat ismeri.

Közel 25 éve immár, hogy a magyar gazdatársadalom a családi otthon megvédelmezésének szükséges voltát hangoztatja s most midőn megtörtént a kezdeményező lépés, sajnálattal látja, hogy az előterjesztett javaslat vallja ugyan az alapelveket, de a kitüzött célt a gyakorlatban soha elérni nem fogja. A magyar viszonyok fejlődésének részletes ismertetése mellőzésével csak a javaslat gyökerének főhibáját emlitjük meg, hogy a családtó alapithatja és meg is szüntetheti a családi otthont, oly sarkalatos szépséghiba, mely az egész törvényjavaslatot illuzóriussá teszi s a melynél talán még a régi jobbágy telek is biztosabb alapja volt a család védelmének, a maga elterhelhetlenségével. Ha mar e téren valami régebbi magyar példával, vagy hasonlóan szolgálhatnánk, előttünk inkább a magyar régi nemesi kuria érinthetetlensége lebeg mintaképül, olyan értelemben, hogy ez a családnak biztos és megmásithatatlan védelmet és legszükségesebb megélhetést biztositson, mint az a bizonytalan védelem, mely az előterjesztett javaslatban jut kifejezésre. E téren tehát a homestead jogi definiciója tekintetében el kell fogadnuuk az amerikai Wsples álláspontját, hogy a törvényesen megállapitott homesteadnak nem a földet vagy házat, s nem is az adós személyét (már pedig ez legtöbbször a családfő) hanem magát a családot kell védelmezni. E szerint tehát, ami a Pandolfi Benjaminnak az olasz képviselőházhoz 1894-ben benyujtott javaslatában is kifejezésre jutott a megállapitott otthon (homestead) megszünik egyéni tulajdon lenni s családi tulajdonna kell hogy váljék, mely végrehajtás alá nem vonható, elidegenithetetlen s oszthatatlanul és egészben száll át a főörökösre. A tulajdonos családfő köteles rajta lakni és házilag müvelni.

Ugy az egyik, mint a másik felfogás ugy a családfőn, mint a családon kivül s mondhatnánk: felülálló felügyeleti hatáskört is feltételez, mely a mivelés helyességét s az esetleges terhelés szükségességét ellenőrzi és engedélyezi. Mig Pandolfi az olasz viszonyok szerint ezt az ottani mezőgazdasági Szövetkezetnek fentartani tervezi, addig az uj magyar homestead javaslat minden ilyen kivül álló ellenőrzést mellőz, mondhatnók elmulaszt. holott az a tervbe vett megalkotandó mezőgazdasági kamaráinknak legszebb és legfontosabb feladata lehetne

Egyáltalában nem közömbös a megalapitandó otthonok tekintetében azok feloszthatatlansága és állandó jellege, melyet pedig ugyaucsak mellőz s ezzel az otthon stabilitását veszélyeztet, (I 46 §.) a magyar törvényjavaslattal való szoros összefüggést teljeses nélkülözi, valamint a beruházásokra mégis csak szükséges hitel igénybevétele tekintetében sem intézkedik oly irányban, hogy azok csakis altruista alapon álló, állami ellenőrzésnek alávetett törlesztéses kölcsönöket nyujtó intézetektől eredhetnek, teljesen méltányolnunk kell az ez irányban illetékes helyről telhangzott kivánalmakat, melyek figyelembe vétele biztosithatja a homestead szervezésének Magyarországon való eredményeit.

Az ország politikai egéről a mostani borulatnak el kell előbb-utóbb tisztulnia s akkor igazán a legelső és legfontosabb feladatot képezi a nemzet gerincét képező osztály érdekében a homestead megvalósitásának kérdése, mely ha a fentiekben vázolt korrektivumokkal valósul meg, a Magyar Gazdaszövetségé lesz az érdem, annak megvalósulása, hogy: Magyarország nem volt, hanem — lesz!

Városi ügyek.

Hirdetmény

Mindazok, kik adóhátralékukat még be nem fizették, figyelmeztetnek, hogy lefoglalt ingóságaikra az árverés f. hó 27-ére van kitüzve.

A városi adóhivatal.

3875/909

Hirdetmény

Közzéteszem, hogy Kőszeg szab. kir. városban 17 rendes képviselőte-tületi és 5 póttagra nézve Va vármegye alispánja a választást f. évi december hó 27-ik napjára tüzte ki.

A választás reggeli 9 órakor veszi kezdetét és esti 4 óráig tart.

A választást vezeti báró Mieke Kálmán.

Kőszeg, 1909. december hó 6-án.

August János, polgármester h.

3839/919

Hirdetmény

Közhirré teszem, hogy az iparhatósági megbizottak megválasztására jogositott iparosok és kereskedők névjegyzékét f. hó 15—23-ig közszemlére tettem ki a városház 11. számu helyiségében, mely idő alatt a névjegyzék ellen felszólamlás adható be.

Kőszeg, 1909. évi december hó 14-én.

August János, polgármester h.

3846/909.

Hirdetmény

Perczel Mór 1848-49-iki honvédtábornok Bonyhádon emelendő szobrára adományokat elfogad a kőszegi polgármesteri hivatal.

Kőszeg 1909. december hó 7-én.

August János, polgármester h.

Hirek.

— **Jótékonyság.** Dr. *István* Vilmos, szombathelyi püspök a főgimnáziumi segitőegyesületnek 100 koronát adott.

— **Vessey Sándor Kőszegen.** Véssey Sándor egyházfelügyelő szerdán délután négy órakor érkezett meg Kőszegre *Gyurátz* Ferenc püspük, *Hrabovszky* István, *Berzsenyi* orsz. képviselő kiséretében. A vasuti állomáson a város és a kőszegi gyülekezet egyháztanácsa ünnepélyes fogadtatásban részesitették az illusztris vendégeket. Az egyházközség nevében *Freyler* Lajos alelnök gyönyörü beszédben üdvözölte a felügyelőt, a város nevében pedig *Augusst* János h. polgármester a tanács élén mondott meleghangu üdvözlő szavakat. Az üdvözlésre Véssey Sándor lelkes beszéddel válaszolt. Örömmel jöttem — mondotta — ebbe az ősi városba, mely a magyarságnak e német vidéken erős vára és egyházunknak is egyik régi erőssége. Eljöttem nemcsak hivatalos kötelességből, hogy a magyar kulturának és a nevelésnek itt szépen virágzó intézményét megtekintsem, hanem eljöttem azért is, mert ősziute szimpátia hozott Önök közé, amelynek az Önök részéről is tapasztalt mostani megnyilvánulása sziveimnek kimondhatatlanul jól esett. Fogadják ez ünnepélyes fogadtatásért szivből jövő hálás köszönetemet.

Ezután a vendégek hosszu kocsisortól kisérve bevonultak a Struc szállóba, hol *Beyer* Teofil ág. ev. lelkész az egyházközség küldöttségét vezette az egyházkerületi felügyelő elé tisztelgésre. Beyer Teofil lendületteljes beszédben adott kifejezést a kőszegi gyülekezet örömének, hogy Véssey Sándort körében üdvözölheti és egyuttal kifejezte őszinte szerencsekivánatát egyházkerületi felügyelővé történt megválasztása alkalmából. Véssey Sándor meghatottan mondott köszönetet a meleghangu üdvözlésért. A megtiszteltetést, ugymond, nem kereste, de mert egyháza és a közbizalom őt a küzdőtérre hivták, kötelességének tartotta, hogy erőit és tehetségének legjavát egyháza szolgálatába állitsa. Tudom, mondotta, hogy fogyatékosak erőim és korom előrehaladott, sokat nem tehetek egyházam jóvoltáért, de él bennem a szilárd elhatározás, és a legjobb akarat, hogy teljesiteni fogom azokat a kötelességeket, melyeket nagy felelősségü tisztem reám ró. A tisztelgés utan a vendégek meglátogatták az ág. ev. felsőleányiskolát, a melynek bejáratánál Budaker G. Károly igazgató lelkes szavakkal köszöntötte a püspököt, az uj felügyelőt és a vendégeket, kiknek tiszteletére az intézet tanulói fényes sikerü iskolai ünnepélyt rendeztek. Ének, szavalatok, zenei előadások tarkitották az iskolai ünnepély programmját, mely igen szép megnyilatkozása volt az intézeti tanulók jeles készültségének. Este a Struc-szállóban ünnepi lakoma volt, melyen negyvenen vettek részt. Csütörtökön délelőtt és délután a püspök és Véssey Sándor meglátogatták a felsőleányiskola osztályait, majd délután öt órakor a leányiskola helyi bizottsága ülésezett a leányiskola kibővitése ügyében. Az illusztris vendégek pénteken utaztak el városunkból.

— **Szolgabirák áthelyezése.** A vármegye főispánja döntött a szolgabirák uj elhelyezése ügyében. *Gudry* Károly szolgabirót januar elsejétől fogva Németujvárra osztotta be. *Fö ster* Miklós németujvári szolgabirót Felsőőrbe, *Tulok* Lajos tb. főszolgabirót pedig Felsőőrből a közszolgálat érdekében Szentgotthárdra helyezte át.

---

tapasztalattal, hogy már a muzsák istene is elhagyta Jézus urunk egyedül üdvözitő vallását és Jeruzsálem ifjainak tüzi fejére a babérfák lombjait.

Hazaérve elkeseregték leányuknak szörnyü csalódásukat. A leány, akinek elénekelte illetve nem énekelte el szent Dávid a nótáját, mély sóhajjal tépte szét a „Költők lugasá"-t és elhatározta, hogy most már juszt is nőül megy a helybeli Katolikus Legényegylet könyvtárnokához, aki egyszer borközi állapotban megkérte a kezét.

A mama személyesen ment el a könyvtárnok urkoz figyelmeztetni beszámithatatlan állapotában tett igéretére.

Sáhelszky tata pedig a muzsák istenét emlegetve, bután bámult maga elé és mély rezignációval dünnyögte:

— Ez hát a szerelem! !

Este van...

(b. g.) Este van, álom ül az ember szemén.
Már rég csendesen alszik, kit szeretek én:
Eben a haja, bogár két szeme párja,
Parányi lábival a széles utcát járja.
Szivem nagyot dobban, ha jönni őt látom,
De mit ér! Ő nem tudja, s igy csak álom.
Kibeszélem szellőnek, lombtalan fáknak;
Tán ezek megmondják, annak a szép lánynak...
Este van, álom ül az ember szemén.
Már rég csendesen alszik, kit szeretek én.

Uj élet.

Irta: Antal Gábor.

A rozoga udvarház széles, nagy verandáján már kora reggel kegyetlenül pörölt az uj földesur a gazdájával.

— Még sem járja, hogy ilyen nagy dologidőben akkor fognak munkához, a mikor a hasukra süt a nap, azért néz ki ez a birtok ugy, mintha soha gazdája sem lett volna.

Czikó, az öreg botos ispán nagyot szitt a makra pipájából.

— Hogy ugy néz ki, igaza van nagy uramnak. De hát hasztalan a gazda, ha ilyenek a viszonyok. Ezen már nagy uram sem segit.

Walter Pál az ő rossz magyarságával törte tovább a szót.

— Hogy én sem? No azt szeretném látni. Háromezer holdon gazdálkodtam, prima birtokon, a hol szeszgyár, hizlaló modern gazdálkodás van, azt szeretném látni, hogy ilyen smarunal ne tudjak boldogulni.

Czikó legyintett a kezével.

— Itt nem, mert itt már nincs kivel gazdálkodni. Sem állat, sem ember.

— Lári-fári; csak hozzá kell látni.

— Abban nincs hiba, én hozzálátok, eddig is hozzáláttam. Én voltam az udvaros, a csősz, a napszámos, a béres, minden, még a parádés kocsis is, amikor a Beliczay urnak kedve kerekedett a várost járni.

Walter Pál megcsóválta a fejét.

— Hát ez igazán sok; nem is csodálom, hogy tönkre mentek.

— Nem lehet csodálni, más is igy járt volna, még ha pénze van akkor is. De nekünk az sem volt. Se pénz, se vetőmag, sem ember, sem állat, igy tessék gazdálkodni.

Igy biztatta az uj földes urát Czikó gazda.

De ő azért nem veszitette el a kedvét.

Annyi marhát állitott a birtokba, hogy csak legyen a ki gondját viselje, vetőmagot is vett s a nagy erős gőzekével felszántatta a rétet is, a legelőt, minden talpalatnyi helyet, még azt a kertet is, a melyben a Beliczay kisasszony az ő csodaszép virágjait ápolgatta.

Czikó csak elbámult rajta, hogy mit csinál az ura.

A rétet, a legelőt sajnálta, a mely az Isten jóvoltából termelte a jóféle szénát s a sarjut, de később belenyugodott.

— Diplomás ember, háromezer holdon gazdálkodott, tudja mit csinál.

S azon a tavaszon egy buzatenger volt a régi, elhanyagolt Beliczay birtok.

Zöldült a sok kapás, a répa, a krumpli; csak a rét, meg a legelő hiányzott. Mert a mi takarmányt vetettek abba a kavicsos földbe, az alig nőtt meg egy arasznyira.

S akkor előállott Czikó gazda, hogy — nagyuram, még sem kellett volna azt az áldott jó legelőt feltörni, éhezni fog a jószág.

Később meg, a mikor a répa, a krumpli-földek várták a kapát s nem volt arra való ember a faluban. Walter Pálnak eszébe jutott a Czikó gazda mondása, hogy bizony itt már nincs kivel gazdálkodni. Hiányzott az ember.

Volt állat, volt gőzmasina, pénz, vetőmag, minden, csak ember nem volt a ki megmivelje a sarjadó növényzetet.

S akkor gondolt egy nagyot Walter Pál.

Valahonnan a magas kárpátok aljáról hozatott egy

— **Kinevezés.** A földmivelésügyi miniszter *Dreiszicer* Kálmán Rohonc községi állatorvost kir. állatorvosi gyakornokká nevezte ki és szolgálattételre Besztercze-Naszód vármegye törvényhatósági állatorvosa mellé osztotta be.

— **Uj rendőrök.** Szerdán töltötte be a városi tanács a megürült három rendőrlegénységi állást. Tizenegy pályázó közül *Kappel* Sámuel, *Kehrn* József és *Huber* Rezső lettek az uj rendőrök. A rendőrség ezek után 10 tagból áll. Ezeknek t. hó 20—30-ig a rendőrőrszobában naponta délután 5—6-ig a rendőri szolgálatra vonatkozó magyarázó előadásokat tart a rendőrkapitány, egyuttal az ujévkor életbelépő uj szolgálati rend beosztás mikénti teljesitéséről, mely szerint a rendőrök a város három részére felosztott területen, minden városrészben állandóan egy és ugyanazon rendőrök fogják a szolgálatot teljesiteni, hogy ilyképen mindegyik azon városrész minden rendészeti szempontból megfigyelendőt alaposabban megismerhessen és neki is szembeötlőbb legyen.

— **Házasság** *Birmann* Henrik e hó 26-án esküszik örök hűséget a kőszegi izr. templomban *Deutsch* Gizellának, özv. Deutsch Mórné leányának.

— **Apponyi és Fehér Ipoly képe a kőszegi főgimnáziumban.** Kőszeg város tanácsa szerdán tartott ülésében elhatározta, hogy Apponyi Albert gróf, vallás- és közoktatásügyi miniszter képét megfesteti a kőszegi főgimnázium diszterme számára. A város ezzel is kifejezésre akarja juttatni elismerését azért a figyelemért, amelyet a miniszter a főgimnáziummal szemben tanusitott, amidőn a főgimnáziumot anyagi támogatásban részesitette. A város a képet Honty Nándorral, a kiváló festővel, festeti meg, akivel a város már meg is állapodott. A művész előtt a miniszter már legközelebb fog modellt ülni. Ezzel egyidejűleg a bencésrend is elhatározta, hogy a főgimnázium diszterme számára Fehér Ipoly, az elhunyt pannonhalmi főapát életnagyságu képét megfesteti, amit szintén Honty Nándor készit el.

— **Előadás a főgimnáziumban.** Ma délután fél 6 órakor *Nagy* Balázs főgimn. tanár fizikai előadást tart a főgimnázium disztermében a villamosságról. Az élőszóbeli előadást a fizikai szertár különféle készülékeivel való kisérletezés fogja kisérni.

— **A lakbérügy.** Még élénk emlékezetben van, mily elkeseredést szült az itteni állami és megyei tisztviselők körében a miniszterium azon intézkedése, hogy Kőszeg város a VII., tehát a legutolsó lakbérosztályba soroztatott. Kőszeg város hatósága a tisztviselők közreműködésével minden erejével arra törekedett, hogy a sérelem orvosoltassék. E tevékenységnek némi sikere már jelentkezik is. Országgyülési képviselőnk legutóbb itt tartózkodása alkalmával kijelentette, hogy a tisztviselők által benyujtott kérelem a pénzügyminisztérium illetékes ügyosztályában olyformán nyert elintézést, hogy Kőszegre miniszteri kiküldött érkezik, a ki a helyszinén fogja a lakbérviszonyokat tanulmányozni. Reméljük, hogy a sérelmes lakbérosztályozás orvosoltatik már csak azért is, mert hasonló orvoslás már is történt és pedig mint halljuk Eperjes városában, melyet a minisztérium e hó folyamán magasabb lakbérosztályba sorozott.

— **Déli vasut.** A karácsonyi ünnepek alkalmából a folyó évi december hó 19., 23., 24. és 26-án a személyforgalom lebonyolitása érdekében Wr.-Neustadt-Sopron, illetőleg Szombathely között a rendes vonatokon kivül még külön személyvonatok is fognak közlekedni, a következő menetrend szerint: December hó 19., 24. és 26-án a 305/a számu külön személyvonat Wr.-Neustadtból reggel 8 óra 50 perckor indul és Sopronba délelőtt 9 óra 45 perckor érkezik; December hó 23-án a a 235 számu külön személyvonat Wr.-Neustadtból este 9 óra 42 perckor indul és Szombathelyre éjjel 12 óra 02 perckor érkezik; December hó 23-án a 315/a. számu külön személyvonat Wr. Neustadtból este 6 óra 23 perckor indul és Sopronba este 7 óra 20 perckor érkezik; December hó 19., 24. és 26-án a 318 sz. külön személyvonat Sopronból délelőtt 11 óra 03 perckor indul és Wr.-Neustadtba délután 12 óra 25 perckor érkezik. Ezen vonatok közvetlenül Wien-ből, illetve Wienbe közlekednek.

— **Vasárnap nem lesz munkaszünet.** Örömhirt közlünk kereskedőinkkel. Karácsony előtti vasárnap e hó 19-én nem lesz vasárnapi munkaszünet. A kereskedelmi miniszter december hó 19-ére a vasárnapi munkaszünetet az egész napra felfüggesztette, nehogy ez a nap megbénitsa a karácsony hetének kereskedelmi forgalmát. A miniszter ezen rendelkezése előreláthatólag a legnagyobb megelégedéssel fog találkozni a kereskedők sorában.

— **Pásztorjáték.** A kath. elemi iskolában ma délután 5 órakor tartják meg a pásztorjátékot, melyre minden gyermekbarátot szivesen látunk.

— **Megnyilt a jégpálya.** A kemény hideg végre meghozta a korcsolyázók örömét is. A jégpálya, melyet *Gratzl* János tulajdonos ez idén megnagyobbitott, ma nyilik meg. A gyönyörü pályát hat villamos ivlámpa világitja meg.

— **A vas—zala - soproni vasut.** Hosszupereszteg nagyközség képviselőtestülete kedden délután ülést tartott. Az ülésen Hirschenhauser Sándor bérlő lelkes szavakkal vázolta azt az előnyt, amit a vas—zala—soproni vasut a község lakosainak nyujtani fog. A képviselőtestület az előadottakat teljesen magáévá tette és méltányolva a vasutépités nagy közgazdasági hasznát, Hirschenhauser Sándor inditványára egyhangulag 40.000 korona hozzájárulást szavazott meg a vas—zala—soproni vasut épitésére. Ez a határozat figyelemre és követésre méltó, mert nagy vidék közgazdasági érdekeit van hivatva emelni az uj vasut.

— **Botránynak ujságolták** a szombathelyi lapok, hogy egy helybeu letelepedett külföldi itt állitólag magyarellenes hitszónoklatokat tart. Hát az is lenne, ha igy igaz lenne. De a dolog ugy áll, hogy arról a titokzatos idegenről most sem tudna itt senki, ha ezen förmedvények meg nem jelentek volna. A valóság az, hogy egy évvel ezelőtt letelepedett itt egy Nies Ferenc nevü külföldi, aki egy biblia magyarázó társaságnak tagja és aki itt megismerkedvén a házbeli lakósokkal és ezek ismerőseivel ezeknek gyakran a biblia alapján magyarázta az ideális keresztyéni és felebaráti szeretet gyakorlását. Minthogy azonban a helybeli ág ev. gyülekezet lelkészének feltünt, hogy egyes hivei ezen tanok hatása alatt nem egyházuk rendeltetése szerint cselekednek, felhivta erre a hatóság figyelmét, mely ugyan állandóan figyelemmel kiséri az itt letelepedettet, de gyanus körülményt eddig fennforogni nem látott, de ezen bizalmas feljelentés folytán a tényálladék kideritésén fáradozik s az idegen esetleges külföldi összeköttetéseit kutatja és a fejleményekhez képest fog ezen ügyben a legerélyesebben eljárni.

Panaszos levél érkezett szerkesztőségünkhez. A levél irója a női nagykalapok ellen emeli fel szavát. A legutóbbi főgimnáziumi ünnepélyen ugyanis — mint irja — a nagy kalapok teljesen elzárták a hátrább ülők elől a kilátást. A panaszt készséggel tesszük magunkévá és reméljük, hogy a jövőben rendezendő hason ünnepségek alkalmával megtalálja a rendezőség a módját annak, hogy mindenki lásson és élvezhessen anélkül, hogy a nagykalapok divatja ellen harcba szállnánk.

— **Válasz a G. Z. 50 számaban megjelent szinházi kritikára.** A G. Z. legutóbbi számában a hirek közt egy közlemény jelent meg, mely a legutóbb itt működött szintársulatot nem épen dicséri és a szinpártoló egyesületet okozza, hogy jobb szintársulatot nem tudott ide hozni. Erre a válasz a következő: Azt a szintársulatot, mely Kőszegen is játszik, az országos szinészegyesület elnöksége Budapesten jelöli ki s ez évben Kiss Árpád kapta azon kerületet melynek keretébe Kőszeg városa is beleesett s igy más szinigazgatónak nincs itt joga előadásokat tartani. Hogy Kőszeg városa nem egyesülhet Szombathely vagy Sopronnal, oka annak az, mert nincs állandó szinháza vagy oly szinházi helyisége, mely befogadhatna annyi közönséget hogy képes volna egy nagy szintársulat igényeit kielégiteni. A földszinti ülőhelyekből nem foly be oly számbavehető összeg, mely egy nagy társulatot fenn bir tartani, páholyaink, erkélyüléseink stb. nincsenek s ha a belépő jegyek árát emeljük, akkor még annyi közönség sem lesz, mint a mennyit legutóbb láttunk a szinházban. Elég sajnos, hogy annyi intelligentia közül, mint Kőszegen van, oly kevés a szinházba járó közönség s baj az is, hogy mindenki az első sorban akar ülni és a sugót hallgatni, mig a többi sorok üresen maradnak. A szinpártoló egyesület még a mult évben levelezett Szalkay Lajos és Nádasi József szombathelyi és soproni szinigazgatókkal is, akik azonban nem voltak hajlandók tárgyalásba bocsátkozni. Nádasi legutóbb ugyan kérdezősködött, hogy jöhetne-e 20 előadásra ide, persze, mert most Sopronban nem játszhatik a szinházépités miatt, de az egyesület tudatta vele, hogy a kerületi szinigazgatóval már szerződött és csak ha az beleegyez, lett volna neki átengedhető az előadási jog. Jövőre szándékozik az egyesület páholyokat is készittetni s tán a helyárak emelése mellett igy sikerül nagyobb társulattal egyezségre lépni. Kiss Árpád társulata jól játszott és csak a rosszakarat mondhat ellenkezőt. Egyébként a ki operákat akar látni, az menjen Budapestre, vagy Bécsbe szinházba avagy elégedjék meg azzal, a mit e kis város nyujthat, mert azok bizony nem jönnek ide játszani. A szinpártoló egyesület különben nem is oly erős, hogy oly szabadon rendelkezhessen a szintársulatok felett, mert elég sajnos, midőn lehetne 8000 ember közül legalább 4—500 tagja, csak 100 és néhány lépett be eddig, pedig ez a szám kevés ahhoz, hogy a szintársulatokat dirigálhassa. *Szinpártoló.*

— **Vásár.** Kellemetlen, sáros időben zajlott le a mult heti országos vásár, melynek különösen állatforgalma érdemel figyelmet. Felhajtottak 1000 drb. szarvas marhát, 200 lovat és 210 drb. sertést, melyekből elkelt 426 darab szarvasmarha, 95 darab ló és 195 drb. sertés.

— **A szombathelyi m. kir. bábaképző-intézetben** az 1909/10 tanév nyári magyar-német tanfolyamára a beirások 1910 február 1—3-ig tartatnak. A felvételhez szükséges: 1) 20—40 közötti életkort igazoló születési anyakönyvi kivonat. 2) férjezetteknél házassági anyakönyvi kivonat, 3) erkölcsi (községi) és 4) orvosi bizonyitvány; végül jártasság az irásban és olvasásban. A tanfolyamban 5 tanuló, ki magát arra kötelezi, hogy 5 éven át oly megnevezett községben folytat szülésznői gyakorlatot, hol okleveles bába nincsen, 180—180 korona államsegélyben részesülhet. A kik ezt elnyerni óhajtják, az idézett okmányokon kivül szegénységi bizonyitványnyal és az emlitett kötelezvénnyel ellátott, a vallás és közoktatásügyi nagyméltóságu m. kir. ministeriumhoz intézett bélyegmentes folyamodványukat legkésőbben 1909 december 26-ig a szombathelyi m. kir. bábaképző-intézet igazgató-tanárához küldjék be. A tanulók korlátolt számmal havi 20 koronáért az intézetben lakást és ellátást kapnak. Dr. Reismann Adolf igazgató-tanár.

— **Iparhatósági megbizottak** választására jogositott iparosok és kereskedők névjegyzéke 8 napi közszemlére van kitéve a városházán, mely idő alatt a névjegyzék ellen felszólamlás adható be.

— **Karácsonyi- és ujévi kártyák,** továbbá névjegyek elegáns és modern kivitelben gyorsan és olcsón kaphatók Feigl Gyula féle könyvnyomdában. Várkerület 83. szám.

— **A kőszegvidéki képesnaptár** 1910. évre Kőszeg és vidéke cimtárával megjelent és kapható Róth Jenő könyvkereskedésében. Ára 50 fillér.

Dunantuli szakácskönyv. Alsószopori Nagy Ferencné szerkesztésében megjelent a Dunátuli Szakácskönye II-ik kiadása, amely méltóan egészíti ki az első kiadás előnyeit. Háromszáznál több uj recipével gazdagodott tartalma, ugy hogy finom, választékos ételsorával hivatva van a legegyszerübb háztartástól fogva — a legfinomabb konyháig minden igényt kielégiteni. Azonkivül vonzó bevezetéssel ismerteti mind a 36 fejezetet, melyekre könyve fel van osztva, ugy hogy eltekintve a benne foglalt számtalan gyakorlati tanácstól, melyek nek minden háziasszony hasznát veszi, ugy is mint olvasmány, kedves mü. Van azután a könyvben a főzésről, sózásról, főzőedények megválasztásáról oly népszerü modorban irt ismertetés, hogy lapjait forgatva, fiatal lányok is szivesen próbálkoznak meg a szakácsmüvészet kultiválásával és a legkezdetlegesebb szakácsné is eligazodhatik az egyes recipék világosan és szily szerint megjelölt leirása után. A könyv a Pallas kiadását dicséri. Ára bekötve 4 K 60 fill. Megrendelhető minden könyvkereskedésben és a szerzőnél (Pénzeskut, Veszprém megye). Tiszta jövedeleme 10 %-ja jótékony célt szolgál.

---

csomó munkás népet, asszonyt, férfit egyaránt, a kik értettek a mezei munkához.

S egyszerre más képe volt az egész birtoknak.

Olyan lett, mint egy virágos kert s az odavalók nem győzték bámulni a régi elhanyagolt földek ujjászületését s nem győzték eleget dicsérni az uj földesurat.

Czikó gazdából is egyszerre büszke ember lett.

— Igy kell gazdálkodni — mondogatta, — amikor egy egy otthon maradt falubeli emberrel találkozott.

— Igy, — hagyták helybe azok, csak hogy már későn kezdtek hozzá, más látja a hasznát, nem a fa'u.

— Idegen emberek.

— Azok, nem a mi véreink. Ők elpusztulnak odaát a tengeren tul a nehéz munkában, mig itt másoké lesz az élet.

Az uj élet, a mit a vidéken Walter Pal teremtett.

Evről-évre több munkásra volt szüksége, a földekre is. De később a malomba, a gyárakba, a fűrészekbe s jöttek az idegenek csapatostul, dolgozni és kenyeret keresni.

S ujra megtelt a falu munkás néppel.

De nem a régi volt már.

Nem az a piros-pozsgás arcu magyar volt a népe, a kik egyforma öltözetben járták valamikor a mezőket s ajkukon a magyar dallal versenyt danoltak a szántóvető emberek madaraival.

Uras lett az öltözékük a falu uj embereinek, kopott. De uras, azután tüsző, bocskor, a pruszlik meg a csizma helyett. S arcuk is más, kormos, beesett, halovány; hasonló azokéhoz, a kik innen ott a gyárak és bányák mélyén dolgoznak az ekeszarva helyett. De azért uj élet ez.

Uj élet, a melyet Walter Pál tudása és szorgalma keltett tel egy pusztuló birtok romjaiból.

Csak Czikó gazda maradt a régi, az uj birtokon.

Egy ócska butordarab, a mely kiri az uj környezet körül. Hegyes maradt a bajusza, makra maradt a pipája, magyar nadrág szorult a csizmaszárába s a beszéde is az maradt, olyan szóvirágos, mint egy kaputált huszárőrmesteré. Szigoru is volt, csak olyan, mint régen. A mivel azonban nem nagyon sokra ment.

Mert azokkal az idegenekkel, a kik a Szeszgyár, a fűrészek s a masinák körül forgolódtak s a többiekkel is, nem lehetett ugy beszélni, mint régen a falubeli béresekkel, kocsisokkal, azok után, ezeknek is felnyilt a szemük, — cucilisták lettek.

A mit az uj élet hozott magával s a sok idegen.

Türte egy ideig Czikó, hogy nem igen hederitettek a szavára, sőt hogy még amazoknak volt feljebb, türte. De nem sokára megelégelte. Beállitott Walter Pálhoz s elbocsátását kérte.

Az ura rá nézett s nem tudta mire vélni gazdája hirtelen határozását, mert hogy azóta kétszer is emelte a fizetését és jól bánt vele.

Czikó azonban megmaradt elhatározása mellett.

— Nem érzem itt jól magam, nagyuram, más élet ez, nem az a régi, én meg már öreg ember vagyok, én nem tudok hozzászokni. Más a beszéd, mások az emberek, a falu, a mező, az erdő is más, nem olyan mint a milyenbe beleszülettem. Se madárdal, sem jó szó, köszöntés, minden más, nekem idegen.

És elment. Elszegődött a régi gazdájához a Beliczayékhoz, a kik tul a hegyen azzal a régi jó magyar virtussal gazdálkodtak s még megmaradt kis birtokon: hogy csak egy parádés négyes fogat és kész az uraság. A további az nem fontos, sem a birtok, sem annak a falunak a népe, a mely abból a birtokból élhetne.

— **Anyakönyvi statisztika.** A kőszegi anyakönyvi hivatalban az utóbbi időben a következő születési, házassági és halálozási esetek jegyeztettek be:

Születés.

Nov. 28-án: Nagy József és Nagy Teréz fia József r. k. — Cánits Antal és Stibecker Julia leánya Mária r. k. — Koczor Károly és Niegl Amália fia József r. k. — Schwabofer Samu és Loibersbeck Teréz leánya Vilma ev.

Nov. 29-én: Liebich Sandor és Bigner Irma leánya Ilona r. k.

Dec. 4-én: Tompeck István és Szép Zsuzsanna leánya Auguszta r. k.

Dec. 5-én: Schur Pál és Czumpf Margit leánya Mária r. k. — Gangl János és Janzsó Rózália fia Ferenc r. k.

Dec. 6-án: Hirth Józefa leánya Erzse r. k.

Dec. 9-én: Milos Imre és Mészáros Erzse leánya Erzse r. k. — Koczor Gusztáv és Marton Róza fia Gusztáv ev. — Pavetits Ede és Modly Sári leánya Sári r. k.

Dec. 12-én: Geriel József és Schipp Frida leánya Hsrta r. k. — Sós István és Nádasdi Mária leánya Mária r. k.

Házasság.

Nov. 30-án: Labuda József gépfűtő és Forstner Julia.

Halálozás.

Nov. 29 én: Eitner Ede 70 éves r. k. idült veselob.

Dec. 3-án: Hadászi Jenő hadnagy 25 éves r. k. lőseb.

Dec. 6-án: Hujber Mariska 1 hónapos r. k rángógörcs. — Liebich Ilona 14 napos r. k. merevgörcs. — Szalterits Józsefné 74 éves r. k. tüdővész.

Dec. 10-én: Kiss István 24 éves ev. csontszer.

Dec. 16-án: Deckelman Anna 11 éves r. k. tüdővész.

Közgazdaság.

Rozs után rozs.

Általánosan ösmert szabály, hogy ugyanazon növényt többször egymás-után nem szabad termelni, egyrészt mindég ugyanazon tápláló anyagot vonván el a talajtól, kell, hogy annak termőképessége csökkenjen, másrészt az illető növény ellenségei is elszaporodván, szintén terméscsökkentő hatást fejt ki. S bár nem tagadhatjuk e szabály helyességét, mégis azt kell tapasztalnunk, hogy ez legalább is nem minden növénynél van igy. Ismerünk Erdélyben óriási növényterületeket, ahol saját tudomásunk szerint is 25—30 év óta mindig csak tengeri következik tengeri után, anélkül, hogy terméscsökkenés állott volna be. Németországban pedig nagyon sok olyan homoki gazdaság van, amelyekben jó sikerrel rozs után rozsot termelnek, s dacára ennek, a termésátlagok folytonosan emelkedőben vannak.

Hazánkban a homokterületek tulajdonosai azt hiszik, hogy ugar nélkül töldjük semmit sem teremne s ezért jóformán kivétel nélkül ugart tartanak, s dacára ezen nagyon költséges eljárásnak, talajuk nem terem 4—5 métermázsánál több rozsot, ez pedig annyival is hitványabb, jövedelmet nem hajtó termés, mert két évre oszlik meg s igy egy-egy évre annyi sem jut, amennyi a munkát, meg az adót megfizesse. Ezzel szemben a német homoki gazdák kétszer akkora termést érnek el, dacára annak, hogy évről-évre rozsot termesztenek ugyanazon területen.

A rozs termésnek oka minálunk az, hogy a rozsot rendesen a legrosszab talajba vetjük, amely istálló trágyát soha vagy csak nagyon ritkán lát, mert a gazda azt hiszi, hogy az ugar pótolja a trágyázást, ami pedig különösen homoktalajoknál egyáltalán nem áll. Németországban ellenben a föld kitűnő trágyázásban és kitűnő megmunkálásban részesül s igy nem csak jó terméseket ad, de mert a rozsnak kevés az ellensége, az évente ismétlődő rozsvetést is megbirja a talaj.

Az évente ismétlődő rozsvetésnél főfontosságu dolog a tarlót aratás után azonnal lebuktatni, amely célra most már a tárcsás borona a legkitűnőbb eszköz. Majd egy mély szántást adunk a talajnak, azután pedig a talajviz konserválása miatt vetésig egyszer-kétszer ismét megtárcsázzuk a talajt, amely célra eső utáni 3—4-ed nap a legalkalmasabb időpont.

A talaj termőerejét a németek kizárólag mütrágyázással tartják fenn s igazán csak nagy ritkán jut a rozstalajra egy kevés istállótrágya is. Minden második évben — magyar holdra átszámitva — kiszórnak a vetőszántás előtt — 150 kg. szuperfoszfátot és 60 kg. kénsavas ammoniakot, esetleg ha talajuk káliszegény, 60—80 kg. 40% kálit is. A kénsavas ammoniakot azonban csak az esetben alkalmazzák, ha a talajuk mészben nem szegény, vagyis ha sósavvali leöntésre nem pezseg. Ebben az esetben chilisalétromot alkalmaznak, amelyet azonban nem ősszel, hanem tavasszal alkalmaznak és pedig a szuperfoszfát kiszórását követő első tavaszon 25 kg.-ot, a második tavaszon pedig 35 kg.-ot, vagyis tehát minden két évben egyszer trágyáznak, salétromot azonban minden tavasszal alkalmazuak.

Nálunk persze a megszokott ösvényről bajos letérni, s bizonyára nagyon kevés olyan gazda lesz, aki német gazdák fent vázolt eljárását követni fogja. Pedig el kell ismernünk, hogy a német gazdák jobban tudnak számolni, mint a mi, bár nem sok számolási tudománnyal is meggyőződhetünk, hogy a németek eljárása sokkal de sokkalta hasznot-hajtóbb, mint a miénk. Azért is a legmelegebben ajánlhatjuk homoki gazdatársainknak, kisértsék meg a fent vázolt eljárást, egyenlőre kicsinyben néhány holdon, s meg vagyunk győződve, hogy két-három év mulva fenti eljárást nagyban is alkalmazni fogják.

Egy szobaberendezés

Mahagoni fából, saját gyártmány, **szép szekrények diófából**, valamint szép **képrámák** és mindenféle **kaszetták** kaphatók

Szalber Viktor műasztalosnál.

Király-utca 756. sz.

Szolid munka, mérsékelt árak, tehát nincs szükség raktári árut vásárolni.

Bornyilvántartáshoz

szükséges nyomtatványok raktáron vannak

Feigl Gyula-féle könyvnyomdában Kőszegen.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb

a **Réthy**-féle pemetefű **czukorkánál**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

Egy doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.

Németország egyik legrégibb és legnagyobb motorgyára

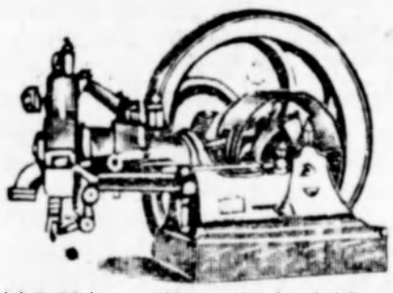

Szállit szakkörökben elismert legjobb gyártmányu **Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-motorokat és lokomobilokat** — valamint **Szivógázmotorokat.** —

MEGLEPŐ UJDONSÁG!

EGYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges lóerő

óránként csak 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselet:

Gellért Ignácz és Társa

Budapest, Teréz-körut 41. — Telefon 12-91

Legmegszebbmenő jótállás! — Kedvező fizetési feltételek!

280 koronás Kassa-Register

teljesen uj

120 koronáért eladó.

Belvárosi gyógyszertár Kőszeg.

ROPS

biztonsági gyorsfőző.

Tűzveszély kizárva.

Ha felborul, elalszik.

Szesz ki nem folyhat.

Szesztogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasáru és háztartási cikkeket árusitó üzletekben.

Ha valahol nem kapható, sziveskedjék hozzánk fordulni.

Képes prospectus ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részv.-Társ.

BUDAPEST, V., Külső-Váczi-ut 74/39.

Helybeli elárusitó:

NAGY SÁNDOR.

STOCK COGNAC MEDICINAL

szavatolt valódi borpárlat

CAMIS & STOCK

gőzpároló telepéből

BARCOLA.

Cognac gőztőzde állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.

Védjegy: „Horgony!"

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótlata

egy régjónak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, ossznál és meghuléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisitványok miatt bevásárlaskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony" védjegygyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobazba van csomagolva. Ára üvegekben K —.80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz",

Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Bohn kikindai cserepe.

Saját érdekében

csak **BOHN**-féle

nagykikindai és zsombolyai cserepet fogadjon el és utasitson vissza más : : silány minőségü cserepet, mert : :

csak a **BOHN**-féle

cserép jutányos, szép és szakszerü fedőanyag.

Tessék mintát és árjegyzéket kérni.

BOHN-CSERÉPGYÁR Zsombolya.

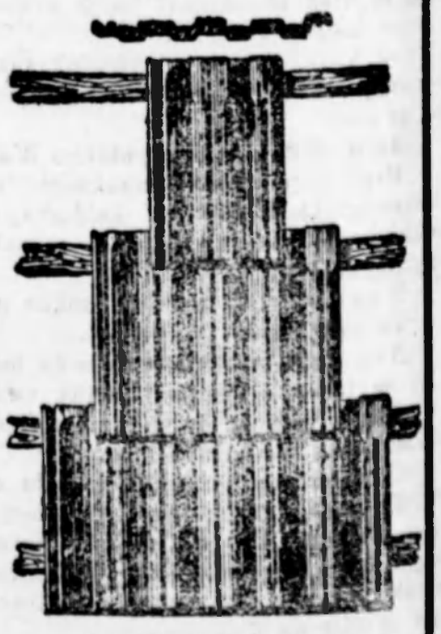

Bohn zsombolyai cserepe.

Nyom. Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.